

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2337/2022
12.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Јевтић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство правде, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 621/19 од 04.11.2021. године, у седници одржаној дана 12.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 621/19 од 04.11.2021. године, става другог и четвртог изреке.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 2257/18 од 11.07.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете због изгубљене зараде за период од 26.05.2007. године до 26.05.2011. године, због неоснованог лишења слободе и одузимања путне исправе, исплати износ од 83.400,14 евра и на име доприноса за ПИО износ од 15.154,93 евра, што укупно износи 98.555,07 евра, са каматом по стопи Европске централне банке почев од 27.05.2011. године па до 25.12.2012. године, а од 25.12.2012. године па до исплате са каматом по стопи предвиђеној Законом о висини стопе затезне камате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, као неоснован. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 621/19 од 04.11.2021. године, ставом првим изреке, укинута је првостепена пресуда. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете за изгубљену зараду због неоснованог лишења слободе за период од 26.05.2007. године до 09.12.2008. године исплати 32.120,77 евра са каматом по стопи Европске централне банке од 26.05.2011. године до 24.12.2012. године, а од

25.12.2012. године па до исплате са каматом по стопи предвиђеној Законом о висини стопе затезне камате, све у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу у којем је на име изгубљене зараде тражено још 51.279,37 евра (до тражених 83.400,14 евра) за период од 10.12.2008. до 26.05.2011. године и износ од 15.154,93 евра на име доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, са каматом на ове износе. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 555.141,42 динара са затезном каматом од извршности пресуде па до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20) и утврдио да је ревизија тужене неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Ревизијом се неосновано указује на битну повреду парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, јер наведена повреда поступка није ревизијски разлог у смислу члана 407. истог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 150/10 од 14.12.2010. године, тужилац је ослобођен од оптужбе за кривично дело силовања. Тужиоцу је у том поступку решењем истражног судије од 28.05.2007. године одређен притвор који се рачуна од лишења слободе 26.05.2007. године. Притвор је продужаван судским одлукама и укинут је решењем од 09.12.2008. године. Притвор је трајао укупно 563 дана. Тужилац је у време притварања имао ... година (рођен је ... године) и са ванбрачном супругом и децом је тада живео у ... где је имао радну и боравишну дозволу. Виза је за време притвора истекла и због тога што му је била одузета путна исправа у току трајања кривичног поступка није могао да продужи радну дозволу и да се врати у У периоду од 2004. године до маја 2007. године ББ, тужиочева ванбрачна супруга, била је оснивач транспортног предузећа, с тим што је тужилац фактички организовао посао и возио један камион. Превоз су обављали са четири теретна возила, носивости од 7, 10 и 15 тона, по принципу концесија. Фирма је ликвидирана, а возила су продата због високих трошкова гаражирања, јер тужиочева супруга није могла да настави делатност. Приход од превоза је обрачунаван по возилу и исплаћивани су износи наведени у признаницама, књиговодственим картицама и налазу вештака Мандића. Предмету је приложен и преглед обавезних пореза и доприноса и преглед нето и бруто зарада у Сабирањем износа који су исплаћени 27 пута у последњих 25 месеци до притвора, према мишљењу вештака просечна нето зарада возача према тим исплатама на месечном нивоу износи 1.711,59 евра. Овако обрачуната зарада је у доњем нивоу просечних зарада у

Првостепени суд није прихватио поднету документацију сматрајући да није довољна за закључак о износу тужиочеве изгубљене зараде, да је налаз вештака

заснован на непоузданим исправама и неприхватљив, и закључио да штета у виду изгубљене зараде није доказана, због чега је одбио тужбени захтев.

Другостепени суд је отворио расправу и изнео став да није било услова да се о постојању штете закључује по правилима о терету доказивања јер се из поднетих доказа може утврди износ зараде коју је тужилац изгубио услед неоснованог притвора. Тужилац је био пријављен на осигурање преко разних послодаваца од 1992. године и последња евидентирана пријава послодавца је код његове супруге. Тужилац је зарађивао од делатности која је била регистрована на име његове супруге, организовао је посао и возио једно возило, па је реално да се тужиочева зарада обрачунава у мери у којој плата возача учествује у цени реализованих превоза. Тужилац је зарађивао просечно 1.711,59 евра у нето износу и по редовном току ствари би имао исту зараду и за време притвора од 26.05.2007. године до 09.12.2008. године у ком периоду је изгубио 32.120,77 евра. Штета у смислу члана 189. став 3. ЗОО у вези члана 560. став 1. ЗКП („Службени лист СРЈ“ 70/2001... „Службени гласник РС“ 58/2004...76/2010) који се примењивао у време када је вођен кривични поступак, представља последицу неоснованог притвора, а на страни тужиоца не постоје околности који искључују његово право на накнаду из одредбе члана 560. став 2. ЗКП, па је другостепени суд у овом делу усвојио тужбени захтев. Како је тужилац зарађивао у валути евро, накнада је одмерена у динарској противвредности те валуте у смислу члана 395. ЗОО.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно применио материјално право одлучујући о захтеву тужиоца за накнаду материјалне штете.

Законик о кривичном поступку („Службени лист СРЈ“ 70/2001... „Службени гласник РС“ 58/2004...76/2010) који се примењивао у време када је тужилац правноснажно ослобођен од одговорности да је починио кривично дело које му је стављено на терет, чланом 560. став 1. тачка 1. прописује да лице које је било у притвору, а није дошло до покретања кривичног поступка или је поступак обустављен правноснажним решењем или је правноснажном пресудом ослобођен од оптужбе или оптужба одбијена, има право на накнаду штете.

Тужилац потражује накнаду материјалне штете на име изгубљене зараде која је наступила као последица неоснованог лишења слободе.

Одредбом члана 189. став 3. Закона о облигационим односима прописано је да при оцени висине измакле користи узима се у обзир добитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије остварење је спречено штетниковом радњом или пропуштањем.

Имајући у виду напред наведено, као и да тужилац својим недозвољеним поступцима није скривио притварање (када би применом члана 564. став 3. ЗКП било искључено право на накнаду штете), правилно је становиште другостепеног суда заузето на бази утврђеног чињеничног стања да је тужена у обавези да тужиоцу накнади материјалну штету у висини изгубљене зараде за период притвора, јер би по редовном току ствари тужилац остварио зараду у овом периоду у износу утврђеном налазом и мишљењем вештака.

Ревизијски наводи да тужилац није доставио релевантну документацију на околност настанка материјалне штете и није доказао висину изгубљене зараде представља оспоравање чињеничног стања које не може бити предмет ревизије у смислу члана 407. ЗПП.

Потврђена је и одлука о трошковима поступка који су обрачунати на основу члана 165. став 3. у вези члана 153. став 2. и 154. ЗПП.

На основу напред изложеног, а сходно члану 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић